

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.
Egy évre — — 20 K. — f.
Hat hóra — — 10 K. — f.
Három hóra — — 5 K. — f.
Egyes számok ára 40 fillér.

HIRDETÉSEK
□ centiméterenként — 4 fillér.
Nyilvání közlemények garmond soronként 30 fillér.
Gyakori hirdető és a velünk székítettésben levő hird. irodák aranydíjnyelben részeselek.

A köziratok a szerkesztőséghez küldendők
Kéziratok vissza nem adandók

FELTÖRŐ SZERKESZTŐ: DR. KERSEK JÁNOS.

Megjelen
vasárnap reggel.

A hirdetőnként, előfizetőnként s a reklámolókat a
kladéhvitalba kárjuk utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t.

A lakásfelmondások.

A cseh-szlovák kormány megszüntette a bíróságok mellett rendszeresített és a lakásfelmondások ügyében ítélkező bizottságokat. Míután új bizottság eddigelé kinem nevezetett, a lakásfelmondások törvényessége tárgyában most már a járásbíróságok ítélkeznek. Az eljárás alaki része ellen nem is lehet kifogásunk, mert a független bíróság ítélete mindig megnyugtató. Azonban ahhoz a kérdéshez akarunk pár megjegyzést fűzni, hogy a lakásfelmondások ügyében kiadott s azokat korlátozó rendeletek még mindig hatályban vannak s azok most már teljesen megbénítják a forgalmat s lehetetlen állapotokat idéznek elő.

Köztudomás szerint a lakásokat csak rendkívüli esetekben s a bért pedig csak igen korlátolt mértékben lehet emelni. Ennek következtében a bérlő és a házigazda között fordított viszony állott elő, mely sok helyen nyílt ellenségeskedésben tört ki. A bérlő tudva azt, hogy az ő bérlési jogát védik a kivételes intézkedések, a legnagyobb urnak érzi magát a bérlet tárgyát képező lakásban, a tulajdonos rendelkezéseit semmibe sem veszi, a lakást úgy használja, amint neki tetszik; házbéremelésről természetesen hallani sem akar, noha tudja, hogy a tulajdonos minden élelmi és iparcikkért ezer percents áratk kénytelen fizetni.

Már most a tulajdonosok is úgy védekeznek, ahogy tudnak. Ha végignézzük az utcákat, azt látjuk, hogy a házak nagy részéről hámlik a vakolat, romlik a tetőzet és vízlevezető csatornák összetépve, szakgatva lógnak a házak ereszeről. Főleg azok a házak, melyekben a tulajdonos nem lakik, úgy néznek ki, mint valami ódon, rozoga várromok, vityillók, amelyek csak alkalomra várnak, hogy mikor omoljanak össze a benne lakók fejteletjére. A tulajdonosok egyáltalán nem javíttatnak a bérlők számára. Stagnál minden kőműves és ácsmunka. Igazság szerint nem is lehet a tulajdonosokat a házak javítására kötelezni, mert hiszen annyi bért nem kap, amennyit a kőművesek és ácsok az évenkénti javításokért kérnek. Hogy valaki pedig egyedül a házi ur címért a saját zsebéből évenként ráfizessen a nyert bérjövedelemre, a melynek negy-

ven százalékát az adók és közterhek amugy is felemésztik, senki sem kívánhatja. Hátha a kormány másként nem intézkedik, akkor nemsokára fog romházakat látni.

Új házak építéséről nem is beszélhetünk. Ugyan kinek volna kedve új házat építeni? Bérlők számára, akik sem fizetni nem akarnak a viszonyoknak megfelelő bért, sem az egyszer elfoglalt lakásból kiköltözni nem hajlandók. Léva városában évenként legalább 20-25 új ház épült a legutóbbi időben. A város rohamos fejlődése következtében a Kálnai-utca két oldalán, a majos környékén, a cigányka dűlőben és a hegyalatt egész új városrészek keletkeztek. Most a kőművesek és ácsok évek óta nem csak új házakra nem kapnak vállalati megbízást, de még javítási munkálatokat sem látnak. A munkanélkül való kőművesek és ácsok mellett az épületasztalosok, lakatosok, üvegesek, festők, mázolók és egy más sereg mesterember ipari munkája szünetel. Ez kihat a drágaságra, melyet fokoz a munkahiány, kihat az idegen személy és árutorgalomra, melynek korlátja a drágaság, kihat a város fejlődésére, melyet évtizedekre visszavet az építkezési kedv csökkenése.

Azok a politikusok, kik még most is kivételes intézkedésekkel látják a közforgalmat korlátozni, nem helyes szempontból mérlegeltek az esélyeket. Ugy tudjuk, hogy a tisztviselő lakásának biztosítása legnagyobb részben az oka annak, hogy a lakásfelmondásra alkalmazott kivételes intézkedéseket máig is teljes hatályukban fenntartották. Azonban ez nyilván tévedés, mert a tisztviselők részére más uton is lehetett volna lakásokat biztosítani, esetleg a lakbérfelemlése vagy tisztviselőtelepek létesítése által ott, ahol erre mód és alkalom van. De célszerűtlen a lakások felmondásának általános korlátozása, mert az túrheterlenné teszi a helyzetet. Az emberek szaporodnak. Ez a természet törvénye, amely bölcs isteni intézkedés elé csak gyarló emberek akarnak itt-ott gátat emelni. Azonban az emberek ennek dacára szaporodnak. A család nő, mert a születések száma mindig felülmúlja a halálozások számát. De szaporodik minden fejlődő város népessége a beköltözés által is, mert az is természetes tolyamata a fejlődésnek. Már most tessék elképzelni, hogy

micsoda óriási gátat képeznek azok a kivételes intézkedések, amelyek az eddigi lakások felmondását korlátozzák. Még ott is, ahol a családfő, bérleti szerződés kötője elhal, a gyermekek nagykoruvá válnak, elszélednek a világba, még ott sem engedik meg a nagy lakás felmondását, holott megállapítható, hogy a hátramaradottak számára felényi lakrés is elégséges lenne.

A mint helyes és célszerű volt az-az intézkedés, hogy a hadbavonult lakása legalább visszatérteig teljes épségben fenntartható, most ép oly céltalan mindennemű korlátozás. Ugy-e bár így is, úgy is immár elégtelenek a városokban található épületek az egyes családok elhelyezésére. Kénytelenek nagyobb lakásokat elrekvírálni s azt megosztani. Tehát mindig csak a meglévő anyagot fogyasztjuk. Azonban kérdés, hogy meddig mehet ez így, ha egyáltalán építeni senki sem hajlandó. A lakáshiányon s egyáltalán a bérleti viszonyokban mutatkozó túrheterlenn állapotokon semmi más nem fog segíteni, mint egyedül az új építkezések megindítása. Ez pedig nem fog mindaddig megindulni, míg a lakásfelmondásokat korlátozó összes rendeleteket vissza nem vonják és hatályon kívül nem helyezik.

Kérjük a városi és vármegyei hatóságokat, hogy ily irányban intézzenek felterjesztést a kormányhoz. Vegyék például Léva városát, hol a háboru alatt építkezés, sőt nagyobb javítás sem történt. A meglévő lakások már is nem elégségesek a folyton szaporodó lakosságának. Hisszük, hogy ha mindenki szabadon rendelkezhetik házával, csakhamar megindul az építkezési kedv. A bérlő, aki eddig nagy vagyona dacára olcsó bérletben lakott, ha felmondjuk lakását, bizonyára sietni fog magának új épület emeltetni. Az új házasok sem lesznek kénytelenek butorozott szobában meghuzni magukat, mert minden vonalon meginduló építkezés mindenki számára megfelelő elhelyezkedést biztosít.

De ez magának a városnak érdeke. A város is fejlődik, nő és terjeszkedik. Valóságos kínai cipő lábán ez a korlátozás. Szabaddá kell végre tenni, s utat nyitni számára a nagy és természetes fejlődésre.

A világ-eseményekből.

Az ausztriai nemzetgyűlés megadta a felhatalmazást a béke aláírására, noha tiltakozását fejezte ki önréndelkezési jogának megsértése miatt.

Heinrich vállalkozása, hogy új magyar koalíciós minisztériumot alakít nem sikerült. Friedrich István miniszter ellenben erősen tartja magát. A múlt héten népgyűlések keretében meglátogatta a dunántúli városokat, hol mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadták.

A legfőbb entente tanács elhatározta, hogy a vitás német területeken népszavazást fog fogantatni olyképen, hogy 1920. január 31-éig meglegyen a döntés. Az első népszavazás már e hóban lesz Észak-Schlesvigben.

Románia tiltakozást jelentett be az osztrák békeszerződés Romániára vonatkozó határozománya ellen.

A Neue Züricher Zeitung jelenti, hogy Lengyelország és Románia között létesítendő szövetségi szerződés megvitatása tárgyában megkezdődtek a tárgyalások. Többek között tervbe vették Danzing és Galatz között új kereskedelmi és közlekedési vonal létesítését.

Anglia fenntartotta magának az ellenőrzési jog gyakorlását a középeurópai folyók hajózása felett.

Dr. Waber a bécsi nemzetgyűlésen kijelentette, hogy az összes okmányokat, jegyzeteket és jegyzőkönyveket, melyek a hadüzenettel összefüggnek és a háborúért való felelősséget megvilágítják, nyilvánosságra fogják hozni.

Az Action Francais szerint egy angol konzorcium megvásárolta a Weisz Manfred-éle csepeli tölténygyárat.

A kommunisták pörének tárgyalását Budapest legközelebb megkezdik. Az Ausztriában letartóztatott kommunisták kiszolgáltatása iránt a magyar kormány megkezdte az osztrák kormányt. Eddig mintegy háromszáz terrorista van hűvösök. A tárgyalás legalább egy hónapot vesz igénybe. Elsőnek a vészpöc Lenin-fiúk parancsnoka s utánnuk a népbiztosok kerülnek sorra.

Az entente legfelsőbb tanácsa elhatározta, hogy a hadiszervek és a fegyvereknek Romániába való szállítását megtiltja s nyomban be is szüntette a Romániának szóló összes lőszerzállításokat.

A Neue Freie Presse szerint Oppenheimer főkonzul lesz a bécsi jövátételei bizottság elnöke.

A magyar pénzügyminiszter figyelmeztette, hogy mindenki köteles elfogadni a forgalomban levő fizetési eszközöket és pedig nemcsak az osztrák-magyar bank által kiadott bankjegyeket, hanem a postatakarékpénztár által kiadott pénzjegyeket is teljes névértékben, a tanácskormány által kibocsájtott hamisítványokat pedig értékük 20 %-ával.

Clark külön követ az entente megbízásából a barátságos viszony megszakisításának terhe alatt azt a feltételeket: terjesztette Románia elé, hogy: 1) az oláh csapatok meghatározandó időn belül elhagyják Magyarországot; 2) be kell szüntetni a rekvirálásokat; 3) a már elrekvirált anyagokat át kell adni a jövátételei bizottságnak; 4) a Magyarországon levő Oláh csapatokat a legfőbb tanács parancsának kell alárendelni.

Az összes hadviselő államok háborus összkiadása 1050 milliárd, ebből Franciaországra 145, Angliára 180, Amerikára 114, Oroszországra 94, Olaszországra 58, Belgi-

umra, Romániára és Szerbiára együtt 42, Németországra 231, a Monarchiára 100, Török és Bajorországra 42 milliárd esik.

London és Hamburg között még e héten megnyílik a kereskedelmi forgalom. A három szövetséges állam az Adria-kérdésben akként egyezett meg, hogy Nagy-Isztriát Olaszországhoz csatolják, Fiume és területe szabad kikötő lesz, Dalmáciát Jugoszlávia, Lisszt Olaszország kapja, míg Zára városának teljes autonómiát biztosítanak.

A pétervári munkástanács felszólította a népbiztosokat, hogy a békejavaslat alapján kezdjék meg a béketárgyalásokat.

A magyar békeszerződés is álitólóg elkészült, melyet azonnal átfognak nyújtani, míhelyt állandó kormány alakult Budapesten.

Az osztrák békeszerződést szeptember hó 10. napján aláírták. Az aláírásnál csupán Jugoszlávia és Románia hiányoztak.

A bolgár békeszerződés szintén e napon nyújtották át a bolgár delegációnak.

Az orosz bolsevista pártban szakadás állott be. A tveri szovjet kimondata a moszkvai központi szovjetkormánytól való függetlenségét.

Ausztriából a honossággal nem bírókat kiutasítják.

Heinrich magyar kereskedelemügyi miniszter lemondott.

Védekezés a tüdővész ellen.

Nálunk legpusztítóbb betegség a tuberkulózis, melynek évente 70.000 ember esik áldozatul, városunkban is nagy pusztítást végez ez a betegség. Ezek a számok megdönthetetlenül igazolják azt, hogy a tüdővész tultesz egy háború borzalmain, a hol az emberpusztítás csak addig tart, míg az öldöklést a kedélyeket megnyugtató béke fel nem váltja. Viszont borzalmasabb egy pusztító járványnál, mely kitombolja magát és évtizedekre ismét megszűnik. A tuberkulózis járvány állandó jellegű mutat, nap-nap után szedi áldozatait a legmunkabíróbb emberek közül, gyászt és kétségbeesést okozva a családoknak.

Ezen súlyos emberpusztító csapás a hatóság és az orvosokra egyaránt azt a feladatot rojja, hogy a tuberkulózis ellen felvegyék a küzdelmet. A hatóság feladata anyagi és erkölcsi támogatást nyújtani ezen pusztító betegségnek ha nem is teljes leküzdésére, de legalább arányában való csökkentését célzó intézmények létesítésében. Az orvosokra pedig kettős feladat vár, résztvenni mindazon társadalmi mozgalomban, mely a tuberkulózis leküzdésére irányul, gyógyítani lehetőségig a tüdőbetegeket és megóvni a környezetükben élőköt a fertőzés veszedelmétől.

Ezen két társadalmi tényező együttműködésétől várható a tuberkulózis csökkentése és a fertőzés továbbterjedésének megakadályozása. A tuberkulózis elleni védekezés sarkalatos telele: felkutatni és nyilván tartani a városban levő akár kezdődő, akár előrehaladott állapotban levő tüdőbetegeket, az előbbieket azért, hogy őket kedvező szociális viszonyok közé juttatva megmentsük az életnek, az utóbbiakat azért, hogy ha már nem is gyógyíthatók meg, legalább megfélelő övintezkedések által megvédjük a környezetünkben élő családját a fertőzés veszélyétől.

Mikor a tüdővész leküzdésével behatóban kezdtek foglalkozni, akkor a tüdő tuberkulózis kezelésénél elvben a sanatórium játszott a főszerepet, mely azonban a gyakorlatban nem valósítható meg, mert nincs annyi sanatóriumunk az országban, ahová a betegek csak egy részét elhelyezhetnők, ez időszert a sanatóriumban elhelyezett beteg az összes betegnek legfeljebb 0-60%-át teszi és a mi gazdasági viszonyaink mellett nincs is kílátás arra, hogy ez a szám emelkedjék.

Ezután a tüdő beteggondozó intézetek

(dispensaire) felállítására tértek át, a mely intézmény a tüdővész elleni védekezésnél oleső és mindenki számára könnyen hozzáférhető eszköznek bizonyult és az rövid idő alatt oly népszerűvé vált, hogy számos nagyobb város és község közöttük Léva is, sietett ilyen intézetet felállítani, felállítását megkönnyítette az állam támogatása, ugy hogy ma már számtalan dispensaire működik az országban az emberiség javára.

A tüdőbeteg gondozó intézetek egy jól kidolgozott rendszer szerint működnek még pedig ingyen gyógykezelés, a beteg és hozzátartozóinak oktatatása a védekezésre, természetben nyújtott élelmiszerek által a betegek táplálkozásának javítása, az egészségtelen és túlszofolt lakásokban egészséges lakásokba való áthelyezése, a beteg hozzátartozóinak megvizsgálása a köztük lappangó tüdőbetegség kiderítése céljából, az előrehaladott állapotban levő tüdőbetegek elkülönítése az egészségesektől kórházban vagy sanatóriumban, a család anyagi támogatása és a betegek lakásainak fertőtlenítése által.

Az intézet működése tehát flantropikus elveken alapszik.

Az eddigi tapasztalatok kétségtelenül megállapították a dispensaire nagy horderejét a tüdővész elleni küzdelemben. Ezért az intézmény méltó arra, hogy ugy az állam, mint a társadalom erkölcsi és anyagi támogatásban részesítse.

Külömfélék.

— **A közigazgatási bizottság** a vármegye újjászervezése óta szeptember hó 4-én tartotta első ülést dr. Mičura Márton zsupán elnöklete alatt, ki pontban 9 órakor elfoglalván elnöki széket lelkes szavakkal nyitotta meg a bizottság ülést s az Isten áldását kérte működésére. Kijelölte a jegyzőkönyvvezetőt, majd általánosságban ismertette a vármegye állapotát, utána az előadók referáltak el egyenként ügyeiket. Első volt dr. Novák József megyei főorvos jelentése, mely megnyugtató adatokkal szolgált a vármegye közegészségügyi állapotáról. Ezután dr. Stolla György államügyész kérte a törvényeszi fogház kijávitását. Augusztus hóban a foglyok száma 33 volt. A napi legnagyobb létszám 15, a legkisebb 8 volt. Majd dr. Kiss Mihály arvaszéki elnök jelentette, hogy az arvaszékhez a múlt hó végéig 4824 ügydarab érkezett melyből elintezést nyert 4470. Ezután a zsupáni terményhivatal referense Thach Ferenc terjesztette elő az aratás eredményéről szóló jelentését, amely nem csak a megyére, de az egész Szlovénzkóra kiterjed. Bielek Karoly és Haviát János tanfelügyelő az iskolágyékről, Krátky Antal pénzügyigazgató, Kramar Rudolf, az államépítészeti hivatal főnöke, Christen Eduard, gazdasági felügyelő, Pelca József főállatorvos szaktárgyaikról referáltak. Simkoyics Pál zsupáni tanácsos, dr. Belicza Pál főjegyző adtak elő több közérdekű ügyet. Végül dr. Medvecky János megyei főügyész terjesztette elő több ügyben véleményes jelentést. A gyűlés után a Benkovics-féle vendéglőben közös ebéd volt, melyen a Slovenska Maticára 2000 koronát gyűjtöttek a jelen voltak.

— **Pellé tábornagy Léván.** Pellé francia tábornagy, az entente csapatok főparancsnoka e hó 8-án szemle útjában Lévára érkezett. A kálmai-uton a vásártér mellett diadalkapu volt felállítva, a hol dr. Mičura Márton Barsvármegye zsupánjának vezetése mellett megjelentek a lévai járási szolgabírák élén Rava s Viktor főbíróval, a városi tisztikar dr. Zořfak András polgármesterrel, a katonai tisztikar, a lévai járásbíró, a lévai hitefelvezetők küldöttei, a tanintézetek tanári kara, a pénzüntézetek képviselői s nagyszámu közönség. Kilenc óra után pár perccel jeleztek a tábornagy autójának érkezését, kit a megjelent hangos slava kiáltással fogadtak, ki Mittelhauser tábornok s több tiszt társaságban jött. A diadalkapunál dr. Mičura Márton zsupán üdvözölte a tábornagyot, ki keresetlen szíves szavakkal francia nyelven válaszolt. Szavait a melléje beosztott segédiszt

tolmácsolta tót nyelven. Ezután két fehér ruhás kislány tót és magyar nyelven és egy tót leányka nemzeti viseletben köszöntötték a generálist s mindegyik egy-egy szép virág-bokrétával kedveskedett neki. Pellé tábor nagy meghatottan köszöntötte meg a gyöngéd figyelmet. Ezután hosszú kocsisorban a menet az Oroszlán-szállóhoz vonult, hol Miúra zsupán Pellé tábornagy tisztelőre villas-reggelit adott, melyen mintegy ötvenen jelent meg s melyen a tábornok szívélyesen elbeszélgetett a jelenlévőkkel. A reggeli végeztével azonnal autóra ült s Ipolyság felé indult szemle útját folytatni.

— **Egyházi kirendelés.** A barsi ref. egyházegye esperese a levei ref. egyház adminisztrátorává **Papp József** levei segéd-lelkézt nevezte ki s neki az egyházat igazgatás végett átadta.

— **Iskola megnyitás.** A körmöcbányai cseh-szlovák állami reáliskolába f. hó 15. és 16-án lesznek a beiratások az igazgatói hivatalban. Az iskolai évet szeptember hó 17-ik napján fogják megnyitni.

— **Eljegyzés.** **Kiss Gyula** Árpád, tabi cukorgyári tisztviselő e hó 11-én váltott jegyet **Nyiredy Irma** kisasszonnyal, Nyiredy Gyula polgártársunk unokájával.

— **Adóbevallás.** Az 1919-iki évre kivetendő jövedelmi, vagyon- és hadinyereség-adóról szóló bevallásoktól folyó évi október hó 15-ig be kell terjeszteni. **Jövedelmi** adóbevallást mindenki tartozik benyújtani, aki egyedül, vagy házastársával, házi hozzátartozóival együtt évi 10 000 korona jövedelemmel bír. **Vagyoni** adóbevallásra kötelezettek azok, akiknek évi jövedelmükre való tekintet nélkül 20 000 korona értékű vagyon van. Akik 1918-ban vagyoni adót nem fizettek, de akik már 1918-ban is 20—50 000 értékű vagyonnal bírtak, az adóbevallási íven feljegyezni tartoznak azt, vajjon az említett vagyon 1918. augusztus 31-én élvezték-e már? **Hadinyereségadó** és bevallási kötelezettség alá esnek azok, akiknek hadikönjunktúrákból származó jövedelme meghaladja a 19 000 koronát. A bevallást annál a községi (városi) hivatalnál kell benyújtani, ahol a bevalló lakik, vagy tartózkodik. A jövedelmi adónál be kell vallani minden pénz- és pénzértékű jövedelmet, beleszámítva a tulajdon házban való lakásnak értékét, a gazdasági termékeket, valamint az ingyen élvezett lakásnak vagy ellátásnak értékét. Vagyonadó alá esik minden ingó és ingatlan vagyon, kivételnek a butor, ruha, fehérnemű, művészeti tárgyak, könyvek, házi felszerelés. Hadinyereség adóval megrovatik az az összeg, mellyel az 1918 jövedelem meghaladta az 1918. év jövedelmét, hozzájárul még az 1911—13. évek arányos jövedelme az 1916 XXIX. t. c. megengedett levonásokkal. Az adók kivételénél tekintettel lesznek a családtagok számára. Több gyermekkel bíró családok kevesebb adóval róvatnak meg.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter **Miskó Károly** aranyosmaróti járásbíróági napidíjast, ugyanide irodatisztlé nevezte ki.

— **A megye gazdasági feltűgyelő-ség** hivatalos helyiségeit Aranyosmaróton a megyeház átellenében (a járásbíróóság mellett) levő házba helyezte át, ahol szeptember 1 e óta a szokott rendes időben tartja hivatalos óráit.

— **Eljegyzés.** **Weisz Lipót** wieni kereskedő, eljegyezte **Kohn Irénkét**, **Kohn Adolf** fontfűzesgyarmati kereskedő kedves leányát.

— **Megegy gabona hivatal** állított fel Barsvármegye részére, mely szeptember 1-én kezdette meg hivatali működését. Hivatalos helyiségei Aranyosmaróton a főtérre levő népbank épületében van.

— **Mindent lopnak.** A következő panaszos levelet kaptuk: Sok a panasz, úgy a határban, mint a szőlőhegyeken okozott károkról. Nemcsak iskolás gyerekek és suhancok, de katonák is, szemérmellenül, a tulajdonos jelenlétében szednek vamat mind-abból, amit a gazda nagy fáradsággal és még nagyobb költséggel termelt. Elhordják a gyümölcsöt, borsot, répát, nákot, kalarábot, sőt még az ott elrejtett gazdasági eszközöket is. A Perekben fürdőző katonák is

szabadon járnak-kelnek a Piarista-rét dűlőjében levő kukoricásokban és ha a birtokos nem téri szó nélkül garazdalkodásukat, hát ennek kétszeresen is kárát vallhatja, amint ez három nappal ezelőtt történt, egy, a háborúban súlyosan rokkantált vált földtulajdonossal. Az illető rokkantnak, mert kérdőre merete vonni a földjén lopkodó katonák egyikét, ez szoronyt szegezett mellének és valószínűleg csak az élesen felsikító kis leánykájának köszönhetette, hogy komolyabb baja nem történt. Kérjük a hatóságot, hogy a mezőrendőri szolgálatot a város külterületén újból bevezetni s a mező- és a hegy-őröket megfelelő utasítással ellátni sziveskedjék, hogy a lopások végre egészen megszűnjenek.

— **Eljegyzés.** **Steiner Olgát** eljegyezte **Jónás Odón** Kissaróban. (Minden külön értesítés helyett).

— **Hajóközlekedés.** A magyar folyam és tenger hajózási társaság közli, hogy Pozsony és Budapest között a személy szállító hajóforgalmat újra felveszi. Pozsonyból a hajó minden kedden és szombaton délután 1 óra 30 perckor indul, Budapestről pedig Pozsony felé minden hétfőn délután 5 órakor.

— **Felrobbant kézi granát.** **Pásztor László** 53 éves nagykáinai gazda szeptember 8-án egy kézi granátot talált a Garam partján, a közelben játszó gyerekek közül **Suba Árpád** nevű 13 éves fiúnak mondtotta, hogy vegye kezébe. Nem messze volt tőle **Bóc László** kompos és mindjárt mondta a fiúnak, hogy robbantsa fel, mire az eldobta a granátot, a mely felrobbant. **Suba Árpád**, továbbá a közelben levő **László Vilmos** 10 éves, **Hronecz József** 14 éves, **Szolcsánszky Vilmos** 13 éves, **Uhrán Bandi** 13 éves és **Somogyi Gyula** 13 éves fiúk súlyosan megsebesültek a szétrobbant szilánkoktól. **Suba Árpád** más nap seibe belehalt. A csendőrség **Bóc János** és **Pásztor László**t feljelentette a bíróságnak.

— **Talált csecsemőhulla.** Vámosladány községben e hó 11-én a községi malomnál a Perekpatakban a molnár egy kosarat fogott ki, melyben egy teljesen kifejlett csecsemő holttestét a nyomozászólva. A bíróság megindította a nyomozást, hogy mikor és mily körülmények között került a hulla a patakba.

— **A gyümölcs és főzelék kivitele.** A (CSI.) jelenti Prágából: A népelemezési minisztériumban számos kérvény érkezett be egyrészt a termelő, másrészt a gyümölcs-és főzelék- nagykereskedők részéről a gyümölcs és főzelékeknek a külföldre, különösen Becsbe és Nemetországba való szállítása iránt. A népelemezési minisztérium azon törekvése való tekintettel, hogy elősorban a lakosság legyen gyümölcsevel és főzelékkel — jutanyos aron — ellátva, 1919. máj 12-én kelt ges. n. V. S. 242. számú rendeletével megtiltotta ezen termékek kivitelét és csak a belföldi szükséglet megállapítása után, a földmívelésügyi minisztériummal egyetértésben lesz megengedve ezeknek kivitele. Az élelmezési minisztérium közgazdasági okokból nem fog kifogást emelni a kivitel ellen; minden esetre csak akkor nem, ha méltányos aron biztosítva lesz a belföldi szükséglet. Ami a főzeléket illeti, a különféle főzelék-élek piaci ára mai napig oly magas, hogy azt a minisztérium nem tekintheti méltányosnak. Ezen okból idáig csak zöldhagymára és viziréparra adatott meg a kiviteli engedély. Az idei gyümölcs-termés nagyjában véve igen rossz, annyira, hogy még a saját szükségletet is alig fogja fedezni. Különösen a télgyümölcsre vonatkozik ez. Ezzel szemben a korai körte-termés, szakemberek jelentése szerint, szokatlanul gazdag, minthogy ez a gyümölcs gyárüzemben nem dolgozható fel, a benne mutatkozó főlöslég kiszállításra fog kerülni. Egyes szállítóknak itt is csak az előbbi feltételek mellett lesz megadva a szállítási engedély. Ezen engedélyt csak a népelemezési minisztérium adhatja. A minisztérium a korai körte árát 150—160 K-ban állapította meg és reméli, hogy ez az ár a tulajdonképeni gyümölcsüzret idejére még alacsonyabb lesz. Az engedélyt csak azok a cégek kapják meg, amelyek a bel-

földi szükséglet számára is szállítottak. A téli gyümölcs behozatalát a minisztérium készségesen fogja támogatni. A gyümölcs-és főzelék feldolgozásának ügyét illetőleg a legközelebbi időben a népelemezési minisztériumban bizottság fog alakulni; az összes ideig vágó kérdések a bizottság hatáskörébe fognak esni.

— **A mozi** ma vasárnap az örök béke című, európai híri filmdrámat fogja bemutatni, mely Pozsonyban sokéig műsoron volt. Szép és hatásos jelenetei bizonyára nálunk is méltó elismerésben fognak részesülni. Ezt követi a repülő koffer című kacagató jelenetekben gazdag bohózat. A legközelebbi előadás csütörtökön lesz.

Új ügyvéd. Dr. **Munk Károly**, Munk Adolf helybeli kereskedő fia, ügyvédi uradaját Deák Ferenc-utca I. szám alatt (Frommer féle ház) nyitotta meg.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

1919 évi szept. hó 6-tól — szept. hó 13-ig.

Születés.

Harman András Figler Anna, leány Julianna. Nováki Mihály Péter Agnes, leány Maria Pudrik István Szenci Teréz, leány Erzsébet. Bézy Ferencz Patay Margit, fiu Elemér. Mihálka József Istók Karolin, leány Maria. Leviczki István Polesek Maria, fiu József.

Házasság.

Fabry Rudolf Hitka Mária, r. kath.

Nyilttér.*)

Jegyzőkönyv,

felvételű Nagysallóban, 1919. aug. hó 26-án, az alulírottak jelenlétében.

Guttman István úr kijelenti, hogy miután Zöldy Dezső úrnak a közelmúltban többrendbeli lovagias ügye volt, Guttman István úr az általa felajánlott bárminemű elégtételt el nem fogadja.

Mint Guttman István úr megbízottjai: Mint Zöldy Dezső úr megbízottjai:

Dudich Endre s. k. Pleskó Oktáv s. k.
Kopek Imre s. k. Pétery Lajos s. k.

Zöldy Dezső úrnak ezen jegyzőkönyv már több napja birtokában van és ennek dacára egy lépést sem tett korábbi és többrendbeli lovagias ügyeinek rendezésére.

Nagysalló, 1919. aug. 10.

Guttman István s. k.

Egy vörösréz permetezőgép eladó.

Cím a kiadóba

Egy öt fat adok, ki nekem egy-két szobás lakást tud szerezni, illetve ajánlani **Bresztyenszky Alajos Pecnicso** (posta Bátorce).

MA moziba meggyünk

melynek mai műsora igen érdekes.

*) Ezen rovát alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Breém: Állatvilágát megvenném.

Ajánlatok a kiadóhivatalba.

— Czipőfelsőrészeket —leggyorsabban s legjutányosabban készíti
STYASZNI FERENC Léva, Mángorló-u 23.Egy falusi háztartásban jártas,
— középkoru asszony —**házevetőnői állást keres**
csak vidékre. — Cim a kiadóban.**ÁLLÁST KERES**egy gépészkovács ért gőzekehez stb.
HANUSZ MIHALY, Alsózsember (Hontm.)**ZONGORATANÍTÁS****KREGCZY-féle zongora iskola**
ujból megnyílt.**Bérbe keres**néhány hold földet
Halász vendéglős, Léva, vásárter.**Kiadó szőlőtöldek.**Léván, a Kereszthegyen, két szőlőtöldek
— őszi vetés alá — bérbe adó felebe.
Bövebbet özv. KUPF FERENCNÉ, Léván
Zöldkert-utca 11.**Üzletnyitás.**Ez uton értesitem a n. é. közönséget,
hogy Kálnai-utca 19 szám alatt
cipészüzletet nyitottam. — Kerem a n. é. közönség
szíves pártfogást.

Tisztelettel

KEMÉNY JONÁS
cipész.**Lakást keresek**Léván szeptember 15-től, mely 2—3
esetleg 1 nagy szobából, konyhából
s a hozzátartozó helyiségekből áll-
jon csak féregmentes s egészséges
lakásra reflektálók Szíves aján-
latokat kér **Bresztyenszky Alajos,**
földbirtokos **Pecenice,** (posta Bátovce).**Hirdetmény.****Zseliz község** tulajdonát képező
nagyvendéglő 1919. szept. 21-én
délután 3 órákor nyilvános árverésen
6 évre bérbeadták.Feltételek a körjegyzői irodában
bármikor megtekinthetők.

Zseliz, 1919. szeptember 2.

Előjáróság.

— TŰZIFA. —**Bükk, cser, hasáb és dorong tűzi-
fa házhoz szállítva kapható****Tonhaiser László**

Ladányi-utca 16. és Ozman-tér 6. sz.

Pályázati hirdetmény.**A negyedi református egyház**
6 tanerős népiskolájánál megürese-
dett egyik férfi-tanítói állásra pályá-
zatot hirdet.Fizetése törvényszerinti kész-
pénz, 240 kor. lakbér, 20 kor. kerti
illetmény. A délutáni istentisztele-
teknek orgonával való végzéseért
mellékjövedelem. — Tanítási nyelv
magyar.Pályázati kérvények beadandók:
református lelkeszi hivatal
Negyed (Nyitramegye).

496—1919.

Hirdetmény.**Felső Szece község** tulajdonát
képező **korcsmaház** tartozmányai-
val együtt **1919. évi-szeptember 30-án**
d. e. 9 órákor a községi bíró házá-
nál megtartandó árverésen hat évre
haszonbérbe adatik.Árverési feltételek az alsózsceczi
körjegyzői irodában megtekinthetők.

Felső-Szece, 1919. szept. 1.

A községi előjáróság.

Zongoratanítás.F. évi szeptember hó 15-től
ZONGORAISKOLÁT
nyitok kezdők és haladók számára.

Jelentkezéseket elfogadok szeptember 1-től.

LÉVA, Honvéd-utca 32. szám.— **HAJAS ANNA** —

a Reviczky-Társaság volt zongoratanárnője.

Bükkhasáb és
fűrészelt tűzifára
megrendeléseket elfogad
— házhoz szállítva —**BRAUN ADOLF****LÉVA, Bem-utca 10. szám.****LÉDECZI elsőrendű**(tábori kemencében) fával égetett
mész azonnali szállításra, körkemen-
cében égetett mész szeptemberi
szállításra kedvező árban
megrendelhető a **Lédeczi Mész- és**
— **Fatermelő Részvénytársaság** —**LADCE.** (Lédecz) Bars megye.**Közgyűlési meghívó.**A Lévai Fogyasztási Szövetkezet
Léván a **Takarékpénztár igazgatósági**
helyiségében **1919. évi szeptember**
hó 25-én d. u. 5 órákor**rendkívüli közgyűlést**tart, melyre a lévai fogyasztási szö-
vetkezet összes tagjai meghivatnak.

Tárgysorozat:

- 1) A külföldi szövetkezeti központban való tagság felmondása.
- 2) Csatlakozás a pozsonyi központi szövetkezethez.
- 3) Alapszabályok módosítása.
- 4) Az igazgatóság és felügyelő bizottság elmozdítása.
- 5) Igazgatóság választása
- 6) Felügyelő bizottság választása.

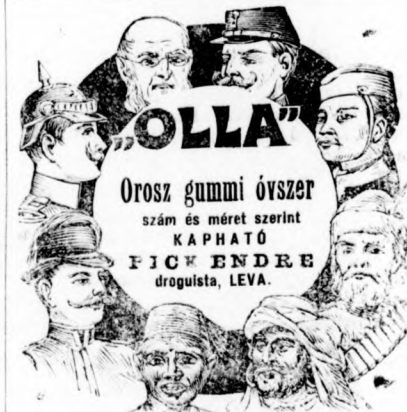
Léva, 1919. évi szept. hó 8

Az igazgatóság.**Gőzeke vezetéshez**és összes gazdasági gépek (kéveköttő,
aratógép stb.) iavitásához értő gépészt
keres **RUDNAY** Alsózsember.**— Kítunó —****motoros cseplőgarnitúrák**felszerelve, különböző nagyság-
ban és gyártmányban, részlet-
fizetésre és olcsón kaphatók**TONHAISER JÓZSEF**

elektrotechnikusnál

LÉVÁN, OZMAN-tér 6. szám.

Telefon 61.

T. & A. BAĀAa legnagyobb **CZIPŐGYÁRAK**
ZLIN — **PARDUBITZ.**Elarusítóhely **LÉVA.****Raktáron vannak:**Csizma, férfi, női- és gyermek czipők. Félczipők:
— — — bőr, vászon és bársony, — — —
a legnagyobb választékban.

LEGJOBB ÁRU!

SZABOTT ÁRAK! — **OLCSÓ ÁRAK!**